

MODERN ASPECTS OF SCIENCE AND PRACTICE

Abstracts of XI International Scientific and Practical Conference

Melbourne, Australia
November 30 – December 03, 2021

UDC 01.1

The XI International Science Conference «Modern aspects of science and practice», November 30 – December 03, 2021, Melbourne, Australia. 590 p.

ISBN - 978-1-68564-520-5

DOI - 10.46299/ISG.2021.II.XI

Editorial board

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Kanyovska Lyudmila Volodymyrivna</u>	Associate Professor of the Department of Internal Medicine

76.	Дігтяр В.А., Садовенко О.Г., Камінська М.О., Кунак О.В. ВИКОРИСТАННЯ FAST ПРОТОКОЛУ ПРИ ПОЛІТРАВМІ У ДІТЕЙ.	321
77.	Міхєєв А.О. ВІРУСИ НІПА І ХЕНДРА – НОВІ НЕБЕЗПЕЧНІ ЗООНОЗНІ ПАРАМІКСОВІРУСИ. ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЛЮДИНИ ТА ТВАРИН (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)	326
78.	Плетенецька А.О., Гейко Я.І. РОЛЬ МЕДИЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТРУПІВ ОСІБ, ПОМЕРЛИХ В ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДАХ	331
79.	Харитонюк Л.Н., Бойко М.В., Островская О.А., Обертинский А.В., Вернигора Д.Г. ВЫБОР ТАКТИКИ ЛЕЧЕНИЯ ДЕТЕЙ С ПАТОЛОГИЕЙ УДВОЕННОЙ ПОЧКИ	333
80.	Христова М.Т., Сухомейло Д.О., Рейзвіх О.Е. СТРАТЕГІЇ ПРОФІЛАКТИКИ ОСНОВНИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ	339
81.	Ященко К. ОСОБЛИВОСТІ ТОКСИЧНОГО ВПЛИВУ НА ПЕЧІНКУ ОНКОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ	343
PEDAGOGICAL SCIENCES		
82.	Василик Н.М. ВИКОРИСТАННЯ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ	351
83.	Суліцький В.В., Болотна А.В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У КОНФЛІКТІ З ЗАКОНОМ	354
84.	Konstantynova T., Tykhonova I. MAIN PROBLEMS OF PROFESSIONAL EDUCATION	360
85.	Maksymenko I., Maksymenko A. FEATURES OF CRITICAL THINKING FOR EDUCATION	362

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У КОНФЛІКТІ З ЗАКОНОМ

Суліцький Вадим Володимирович

кандидат психологічних наук, доцент
Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Болотна Анна Володимирівна

аспірантка
Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Одним із найважливіших аспектів реалізації будь-якого наукового дослідження є звернення до зарубіжного досвіду та його вивчення. Існуючи різноманітні сучасні підходи та практики збагачують знання фахівців, допомагають формувати наукові уявлення про соціальні явища, розширюють їх світогляд, надають можливість акумулювати надбання у практичну діяльність, надихають на власні розробки при вивченні певної проблеми.

Як свідчить проведений нами аналіз літератури, майже в усіх дисертаційних дослідженнях і наукових публікаціях автори спираються на досвід іноземних фахівців, наводять порівняння зі станом вивчення даного питання в Україні, відпрацьовують різні форми та методи роботи, вносять правки, адаптують до сучасних умов і впроваджують свої нароби у повсякденну діяльність. Так, наприклад, А. Капська, Л. Завацька, С. Грищенко вивчали досвід соціальної роботи в зарубіжних країнах [1], С. Кубіцький – технології соціально-педагогічної роботи за кордоном [2], Є. Назименко – європейські правові стандарти застосування покарань до неповнолітніх [3].

У даний час Україна намагається привести усі види діяльності державних установ до стандартів світового рівня; розробити законодавчі акти, що відповідають міжнародним нормативно-правовим документам; впровадити у практику кращі технології роботи з різними верстами населення. Не є винятком і питання соціально-педагогічної підтримки неповнолітніх, які перебувають у конфлікті із законом. В умовах суспільних трансформацій, що відбуваються в Україні, важко недооцінити актуальність даного питання. Тому, досвід діяльності зарубіжних країн у цьому напрямку буде у нагоді для українського суспільства.

У країнах Західної Європи, на даний час, існує три підходи у соціально-педагогічній роботі з неповнолітніми, які перебувають у конфлікті з законом: англосаксонський, континентальний і скандинавський. Окрім цього, кожна країна має власні особливості в законодавстві, що регламентують цей вид діяльності. Так, наприклад, у Великій Британії існує два підходи до роботи соціального педагога з девіантними підлітками, а саме: соціальні педагоги входять до складу працівників навчального закладу або об'єднані у спеціальні

служби соціального забезпечення освіти. При цьому, соціальні працівники такої служби закріплені за окремою школою. Вони регулярно її відвідують, працюють з педагогічним колективом, допомагають оцінити потреби дітей у тих випадках, коли виникають проблеми з поведінкою, успішністю, відвідуванням уроків; беруть участь у розробці політики та стратегії подолання проблем і встановленні зв'язків між сім'ями і школою [1, с. 38].

Окрім того, у Великій Британії соціальні служби забезпечення освіти виконують такі функції як: піклування про дітей, які через відхилення у поведінці були тимчасово або повністю виключені зі школи; надання допомоги батькам у влаштування дитини в інший навчальний заклад; допомога дітям в адаптації серед інших школярів і створення сприятливих взаєностосунків між ними; спостереження за виконанням правових норм щодо дитячої праці; з'ясування причин довготривалої відсутності дитини на заняттях і надання допомоги у випадку хвороби або жорстокого поводження з нею; налагодження тісної співпраці між школою, учнями та їх сім'ями тощо. Одним з основних напрямів роботи соціальних педагогів є здійснення профілактики девіантної поведінки підлітків, в тому числі і агресивної поведінки [4].

Аналіз соціально-педагогічної діяльності з дітьми та молоддю у Німеччині свідчить, що соціально-педагогічна підтримка неповнолітніх, які перебувають у конфлікті з законом, здійснюється через роботу в амбулаторних або стаціонарних соціально-педагогічних службах. У межах соціальної профілактики реалізуються такі заходи як: короткотривалий арешт (від 1 до 3 місяців), несудова процедура примирення жертви та правопорушника, залучення до суспільно-корисних робіт, ресоціалізація та працевлаштування правопорушників. Але, основним принципом профілактичної роботи німецьких соціальних працівників і педагогів – це «допомога та виховання замість покарання».

Одним із основних напрямів діяльності соціальних педагогів з підлітками у США є реалізація федеральних соціальних програм роботи з правопорушниками, які передбачають профілактику девіантної поведінки. На даний час реалізується три типи програм:

1) базові програми поліції, що включають діяльність спеціальних «поліцейських атлетичних клубів», які заохочують підлітків до корисних справ, у результаті чого зміцнюються сімейні взаєностосунки;

2) базові програми судів у справах неповнолітніх, які орієнтовані на реабілітацію підлітків, які вчинили певні кримінальні правопорушення;

3) базові програми шкіл, які спрямовані на профілактику девіантної поведінки (зокрема і усіх її агресивних проявів) та правопорушень [4].

Одним із напрямів соціальної політики Франції є політика соціальної підтримки, яка передбачає проведення психологічних консультацій, бесід, надання допомоги у соціальній реабілітації та соціальній адаптації особистості, у тому числі, неповнолітній.

Як і в будь якій іншій державі, діти та молодь Франції є найбільш уразливою її частиною. Постійно зростає кількість злочинів, вчинених підлітками, все більше молодих людей потрапляють у залежність від наркотиків, алкоголю,

стають жертвами насильства не лише на вулиці, а й у власній родині. Важливу роль у подоланні цих негативних явищ відіграють спеціалізовані вихователі. Зміст діяльності спеціалізованих вихователів (вихователя із попередження молодіжної злочинності, вихователя дітей дошкільного віку, технічного спеціалізованого вихователя) передбачає різні види виховних впливів на дітей та підлітків: із девіантною поведінкою (в тому числі, і агресивною поведінкою); які зазнали впливу негативного соціального середовища; осіб із фізичними та психічними вадами. Професійна діяльність спеціалізованого вихователя передбачає тісну співпрацю з об'єктами та суб'єктами процесу виховання, а саме: сім'єю, медичними працівниками, педагогами, іншими фахівцями соціальної сфери, різноманітними організаціями, задіяними у сфері соціального захисту дітей та молоді [5].

Шведська модель соціальної політики та соціального захисту дітей і молоді характеризується «універсальним підходом». Система соціальної роботи з дітьми та молоддю в Швеції є децентралізованою (відповідальність покладена на місцеві органи влади, що самостійно вирішують, як організувати роботу соціальних служб), усі види роботи варіюються відповідно до особливостей муніципальної політики. Але, для всіх муніципальних соціальних програм роботи з дітьми та молоддю характерні такі напрями: превенція, соціальна підтримка та соціальна допомога без вилучення із сім'ї, інспекція у справах неповнолітніх, опіка. Найбільша кількість соціальних працівників задіяна в превентивних заходах, адже соціальна політика країни керується принципом «легше попередити хворобу, ніж її лікувати». Значна частина превентивної роботи покладена на волонтерський сектор і громадські організації, які відіграють велику роль у шведському суспільстві. Також, зазначений сектор має суттєвий вплив у такому напрямі соціальної роботи, як соціальна підтримка й соціальна допомога неповнолітнім.

Інспекція у справах неповнолітніх і опіка – це той орган соціальної роботи, на який повністю покладена відповідальність за діяльність соціальних служб Швеції. Їх робота базується на засадах демократії та солідарності, на повазі до інтересів особистості, особливо коли це стосується дітей. Належна увага приділяється індивідуальній роботі з клієнтом і розвитку відповідальності індивіда за соціальну ситуацію – свою особисту й інших, розкриттю внутрішніх ресурсів індивіда та груп [5].

У Швеції, як і в інших скандинавських країнах, окремих ювенальних судів не існує. Підлітки до 15 років не підлягають кримінальній відповідальності, а злочини молодих людей з 15 до 18 років розглядаються у звичайних судах, хоча вони і керуються при цьому пом'якшеним законодавством. Осіб, що не досягли 18 років, не можна направляти у в'язниці. Найбільш тяжким покаранням для них є направлення до закритого виховного будинку. Найпоширеніші злочини, що вчиняються підлітками, є крадіжки в магазинах і в однолітків.

Проте останнім часом посилилася відносно нова для Швеції проблема, яка пов'язана зі зростанням чисельності іммігрантів. Підлітки із таких сімей здійснюють більшу кількість кримінальних правопорушень. З 1999 року була впроваджена нова система покарання неповнолітніх правопорушників віком 15-

17 років. Залежно від тяжкості злочину суд направляє підлітка на термін від 14 днів до 4 років у соціально-реабілітаційний центр (альтернатива в'язниці), і термін його ізоляції вже не може бути змінений. Через відсутність окремих ювенальних судів, суть ювенальної юстиції полягає в посиленій ролі соціального працівника і його активної участі в процесі розслідування та суду над неповнолітнім [6].

Соціальний працівник є важливою особою в роботі з неповнолітніми злочинцями. Соціальна служба у Швеції є муніципальною, вона організована за територіальним принципом. Це дозволяє вирішувати проблеми конкретного підлітка силами фахівців, що працюють на території його мешкання, робить соціальну допомогу неповнолітньому своєчасною, адресною й ефективнішою, оскільки враховує не тільки особливості особистості підлітка, але і специфіку його сім'ї, громади, до якої він належить.

Незалежність соціального працівника на практиці є одночасно важливим гарантом дотримання прав та інтересів неповнолітнього і, крім того, забезпечує соціальному працівникові високу міру довіри з боку самого підлітка. Згідно зі шведським законодавством, поліція та соціальна служба повинні працювати в тісному контакті один із одним. Тому, в кожному відділенні поліції існує спеціальний соціальний підрозділ щодо роботи з неповнолітніми. У ньому працюють соціальні працівники, які представляють соціальну службу в поліції. Проте, незважаючи на те, що поліцейські та соціальні працівники працюють у тісній співпраці, соціальні працівники є абсолютно незалежними від поліції (незалежні вони і від суду) [2].

До групи країн, що мають «скандинавську модель» ювенальної юстиції, належить також Данія. Діяння осіб, які не досягли 15 років, не підлягають покаранню відповідно до Кримінального кодексу Данії. Таким чином, неповнолітні, які ще не досягли 15 років, не можуть бути позбавлені волі, і з ними повинні працювати виключно соціальні служби. Виконання покарань щодо осіб старше 15 років здійснюється Департаментом в'язниць і пробації, що входить у структуру Міністерства юстиції Данії. Лише невелике число неповнолітніх утримується в центральних і місцевих в'язницях.

Середнє число неповнолітніх у віці від 15 до 17 років, що перебувають у місцях позбавлення волі, щороку становить у межах 12-20 осіб. Неповнолітні правопорушники, чекаючи суду, зазвичай направляються за рішенням суду до соціальних установ, а не в ізолятори тимчасового утримання. Позбавлення волі обирається як міра покарання лише, якщо неповнолітнім здійснено особливо тяжкі або повторні злочини. Департамент в'язниць і пробації у кожному окремому випадку зобов'язаний розглянути можливість направлення молодих засуджених до відповідних лікувальних або соціальних установ згідно з положенням датського Закону про застосування покарань [6].

Для забезпечення ефективної роботи щодо попередження злочинності неповнолітніх у Данії визнано за необхідність об'єднання зусиль трьох сторін (шкіл, соціальних служб і поліції), відповідальних за добробут і виховання дітей, і налагодження між ними стійких партнерських відносин. Саме ці три структури

мають у своєму розпорядженні докладну інформацію про дітей і молодих людей та мають з ними тісний контакт за місцем їх проживання.

Але, робота з попередження злочинів серед дітей і підлітків ведеться в Данії не тільки силами шкіл, соціальних служб і поліції [7]. Громадські організації беруть активну участь у загальній діяльності з попередження злочинів на місцях.

Соціальна робота в Болгарії з неповнолітніми правопорушниками і нагляд за ними є обов'язком інспекторів Управління з попередження злочинності неповнолітніх (УПЗН), соціальних працівників і громадських наглядачів. Управління та контроль за роботою УПЗН здійснюється національною поліцією. Відповідно до закону, ці управління створюються в структурі місцевих органів влади за пропозицією національної поліції і за ухваленням Міністра внутрішніх справ. Інспектори УПЗН призначаються безпосередньо Міністром внутрішніх справ; вони є офіцерами національної поліції і повинні мати педагогічну підготовку.

У спеціальних муніципальних центрах соціального обслуговування призначаються соціальні працівники для: надання допомоги та соціальної підтримки неповнолітнім, які вчинили кримінальні злочини, а також їхнім сім'ям; надання підтримки молодим особам, яких звільнено з визначених судом шкіл або спеціалізованих шкіл-інтернатів, у пошуках роботи, місця проживання тощо; забезпечення соціальної підготовки дітей, які перебувають в спеціалізованих школах-інтернатах [7].

Отже, зарубіжний досвід організації соціально-педагогічної підтримки неповнолітніх, які перебувають у конфлікті із законом, свідчить про те, що належна організація даного процесу значно підвищує рівень суспільної безпеки; сприяє поверненню підлітків, що оступилися поза межами нормального життя, в соціум; підвищує загальний рівень соціальної адаптованості дітей. Але, ще потребують вивчення проблеми профілактики кримінальних правопорушень дітьми, які виникають у зв'язку із існуючими міграційними процесами.

Список літератури:

1. Капська А.Й., Завацька Л.М., Грищенко С.В. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2011. 248 с.
2. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах. Київ : Міленіум, 2015. 300 с.
3. Назимко Є.С. Європейські правові стандарти застосування покарання до неповнолітніх. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2015. № 2 (5).
4. Веремієнко С. Адміністративна відповідальність неповнолітніх: проблеми правового регулювання та шляхи їх вирішення. *Актуальні проблеми юридичної науки та практики*. 2018. № 1 (4). С. 47-51.
5. Михайлова І.М. Ювенальна юстиція в системі запобігання злочинам неповнолітніх : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Київ, 2015. 20 с.
6. Опацький Р. Зарубіжний досвід впровадження ювенальної юстиції. *Юридична наука*. 2012. № 2. С. 143-154.

7. Гришко А., Журавель Т., Кочемировська О. Організація роботи підрозділів ОВС, що здійснюють профілактичну роботу серед дітей, у сфері протидії жорстокому поводженню з дітьми та насильству в сім'ї. Київ : ТОВ «ВПК «ОБНОВА», 2012. 146 с.